

Asia: VN/898/2025

Lausuntopyyntö: Hallituksen esitys käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojasta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta, jonka tavoitteena on toteuttaa EU:n käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisten merkintöjen suojasta annetun asetuksen (2023/2411) kansalliseen lainsäädäntövaltaan kuuluvat velvoitteet säätämällä laki käsityö- ja teollisuustuotteiden maantieteellisistä merkinnöistä. Lisäksi tehtäisiin muuhun lainsäädäntöön asetuksen edellyttämiä teknisiä muutoksia. Suurin osa EU-asetuksen säädöksistä on suoraan sovellettavaa oikeutta, joka ei edellytä kansallisia täytäntöönpanotoimia.

Suomen Yrittäjät pitää esitystä tarkoituksenmukaisena EU-asetuksen kansalliseen lainsäädäntövaltaan kuuluvien kysymysten ratkaisemiseksi. Asetuksella perustetaan uusi immateriaalioikeudellinen suojajärjestelmä käsityö- ja teollisuustuotteille. Samankaltainen suojajärjestelmä on ollut jo pitkään voimassa maataloustuotteille. Asetuksen mukainen uusi suojajärjestelmä koskee sellaisia käsityö- ja teollisuustuotteita, joiden laatu, maine tai muu ominaisuus on sidoksissa niiden maantieteelliseen alkuperään.

Suomessa erilaisten tuotteen alkuperää koskevien merkintöjen suoja toteutuu Suomen Yrittäjien näkemyksen mukaan hyvin tavaramerkeillä, (mukaan lukien yhteisö- ja tarkastusmerkit ja EU-tavaramerkki), kuluttajansuojasäännöksiin sekä sopimatonta menettelyä elinkeinotoiminnassa koskevalla lailla. Maataloustuotteille on lisäksi olemassa EU-tason suojajärjestelmiä.

Suomessa ei ole entuudestaan kansallista käsityö- ja teollisuustuotteiden nimisuojajärjestelmää. Suomessa on ylipäänsä hyvin rajallisesti sellaista käsityö- tai teollisuustoimintaa, joka täyttäisi asetuksen mukaiset edellytykset suojan saamiselle. Suomen Yrittäjät pitää järkevänä ratkaisua kaksivaiheisesta rekisteröintimenettelystä poikkeamista, mikä tarkoittaa sitä, että käsityö- ja teollisuustuotteen alkuperämerkinnän rekisteröintiä on haettava suoraan EU:n teollisoikeuksien

virastosta (EUIPO). Kansallisen rekisteröintijärjestelmän luominen ei toisi merkittävää lisäarvoa suomalaisille tuottajille. Kansallisen rekisteröintijärjestelmän ylläpito olisi myös kallista suhteessa siitä saataviin hyötyihin, sillä järjestelmän käyttö jäänee erittäin vähäiseksi.

Suomen Yrittäjät pitää kuitenkin tärkeänä, että Suomessa on olemassa kansallinen yhteyspiste hakemuksiin liittyviä kysymyksiä varten. Tämä tehtävä soveltuu luontevasti Patentti- ja rekisterihallitukselle, joka toimii muidenkin aineettomien oikeuksien rekisteriviranomaisena Suomessa. Samoin Patentti- ja rekisterihallitus soveltuu hyvin myös rekisteröintiä hakevan tahon ilmoituksen tarkastavaksi viranomaiseksi. Asetus edellyttää myös, että Suomeen nimetään viranomaistaho, joka vastaa maantieteellisten merkintöjen valvonnasta. Turvallisuus ja kemikaalivirasto (TUKES) on Suomen Yrittäjien näkemyksen mukaan niin ikään luonteva taholuolehtimaan asetuksen mukaisesta markkinavalvonnasta.

Mäkelä Albert
Suomen Yrittäjät ry